

[Úvod](#) Upozornění Ministerstva zdravotnictví k vystavování a vedení dočasné pracovní neschopnosti

Upozornění Ministerstva zdravotnictví k vystavování a vedení dočasné pracovní neschopnosti

Vytvořeno: 6. 1. 2020

Poslední aktualizace: 9. 2. 2024

V souvislosti s dopady nového elektronického systému vystavování neschopenek se podle informací z terénu objevuje snaha přenášet povinnost vystavit neschopenku na jiné lékaře, než kteří jsou k tomu ze zákona povinni. Ministerstvo zdravotnictví proto uvádí na pravou míru, kdo má podle zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, povinnost vystavit neschopenku.

O vzniku dočasné pracovní neschopnosti u pojištěnce rozhodne (tedy „neschopenku“ vystaví) ten lékař, který vyšetřením zjistí, že pojištěnci zdravotní stav pro nemoc nebo úraz nedovoluje vykonávat dosavadní pojištěnou činnost (= zaměstnání vykonávané za podmínek zakládajících účast na nemocenském pojištění nebo samostatná výdělečná činnost, pokud se osoba samostatně výdělečně činná na základě výkonu této činnosti přihlásila k účasti na nemocenském pojištění, nebo zaměstnání zahraničního zaměstnance, pokud se přihlásil k účasti na nemocenském pojištění).

Zákon o nemocenském pojištění tedy nijak nepočítá s variantou, že jeden lékař (v nemocnici, ambulantní specialista apod.) vyšetřením sice zjistí dočasnou pracovní neschopnost, avšak neschopenku nevystaví, předá jen tuto informaci praktickému lékaři s tím, aby ten vystavil neschopenku. **Takový postup není v souladu se zákonem.**

Zákon stanoví výjimku z povinnosti vystavit neschopenku pouze pro lékaře poskytující zdravotní služby v rámci zdravotnické záchranné služby nebo lékařské pohotovostní služby.

Další případy, kdy a který lékař vystavuje neschopenku jsou uvedeny níže v textu § 57 odst. 1 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění jedná se např. o situaci, kdy je pojištěnec přijat k poskytnutí lůžkové péče nebo když je pojištěnci na základě veřejného zdravotního pojištění poskytnuta komplexní lázeňská léčebně rehabilitační péče.

Stejný ošetřující lékař, který neschopenku vystavil, ji vede i nadále, pokud bude nadále vyšetřovat a léčit pacienta z důvodu, pro který u něj rozhodl o dočasné pracovní neschopnosti.

Na druhou stranu, pokud například praktický lékař vyšetří pacienta a zjistí, že pacient není pro svůj zdravotní stav schopný vykonávat zaměstnání nebo samostatnou výdělečnou činnost, ale za účelem dalšího vyšetření jej odesílá například do nemocnice, přičemž toto další vyšetření nemá vliv na to, zda je pacient schopný vykonávat zaměstnání nebo samostatnou výdělečnou činnost, platí v souladu s výše uvedeným, že rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti vystavuje ten lékař, který tuto neschopnost zjistil první, tedy v tomto případě praktický lékař.

eNeschopenku vystavuje ošetřující lékař – tedy lékař, který svým vyšetřením zjistil, že pacientův zdravotní stav neumožňuje vykonávat zaměstnání nebo samostatnou výdělečnou činnost, a léčí jej. Nelze postupovat tak, že by jeden lékař odeslal pacienta k jinému lékaři jen za účelem vystavení eNeschopenky.

Relevantní ustanovení zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění (dále jen „ZNP“)

§ 53 odst. 1 ZNP:

Posuzování zdravotního stavu pojištěnců a dalších osob pro účely pojištění zahrnuje posuzování

- dočasné pracovní neschopnosti,
- pracovní schopnosti po uplynutí podpůrní doby,
- zdravotního stavu pro účely poskytování peněžité pomoci v mateřství, ošetrového, dlouhodobého ošetrového a vyrovnávacího příspěvku v těhotenství a mateřství.

§ 53 odst. 2 ZNP:

Posuzování zdravotního stavu

- a) podle odstavce 1 písm. a) a c) provádí ošetřující lékař (§ 54), popřípadě ve stanovených případech (§ 75) příslušné orgány nemocenského pojištění svými lékaři,
- b) podle odstavce 1 písm. b) provádějí příslušné orgány nemocenského pojištění svými lékaři.

§ 54 odst. 1 ZNP:

Ošetřujícím lékařem se pro účely tohoto zákona rozumí poskytovatel zdravotních služeb, který svými lékaři poskytuje pojištěnci, ošetřované osobě nebo jiné posuzované osobě ambulantní, lůžkovou nebo lázeňskou léčebně rehabilitační péči, s výjimkou poskytovatele zdravotnické záchranné služby a lékařské pohotovostní služby, a poskytovatel pracovnělékařských služeb při ošetřování pojištěnce v rámci první pomoci, pokud získal oprávnění k poskytování zdravotních služeb. Ošetřujícím lékařem se pro účely nemocenského pojištění u vojáků z povolání a vojáků v záloze ve výkonu vojenské činné služby rozumí resortní poskytovatel zdravotních služeb podle zvláštního právního předpisu.

§ 54 odst. 2 ZNP:

Lékař, který provádí posuzování zdravotního stavu podle § 53 odst. 1 písm. a) a c), je oprávněn tuto činnost vykonávat jen v rozsahu své odbornosti.

§ 57 odst. 1 ZNP:

Ošetřující lékař rozhodne o vzniku dočasné pracovní neschopnosti

- a) pojištěnce, jestliže vyšetřením zjistí, že mu jeho zdravotní stav pro nemoc nebo úraz (dále jen „nemoc“) nedovoluje vykonávat dosavadní pojištěnou činnost, popřípadě, jde-li o vznik dočasné pracovní neschopnosti v ochranné lhůtě, plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání, a to i když pojištěnec není uchazečem o zaměstnání,
- b) pojištěnce, který byl přijat k poskytnutí lůžkové péče nebo kterému byla na základě veřejného zdravotního pojištění poskytnuta komplexní lázeňská léčebně rehabilitační péče,
- c) pojištěnce, který byl přijat do zdravotnického zařízení jako průvodce nezletilého dítěte přijatého k poskytnutí lůžkové péče, s výjimkou pojištěnce, který má nárok na výplatu peněžité pomoci v mateřství,
- d) pojištěnce, který nemůže pro poškození nebo ztrátu ortopedické nebo kompenzační pomůcky vykonávat dosavadní pojištěnou činnost, popřípadě, jde-li o vznik dočasné pracovní neschopnosti v ochranné lhůtě, plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání, a to i když pojištěnec není uchazečem o zaměstnání,
- e) pojištěnce v době nároku na výplatu peněžité pomoci v mateřství, jestliže mu závažné dlouhodobé onemocnění znemožňuje pečovat o dítě; dlouhodobým onemocněním se pro účely tohoto zákona rozumí takové onemocnění, které podle poznatků lékařské vědy má trvat déle než jeden měsíc,
- f) pojištěnky, která doložila potvrzením orgánu nemocenského pojištění, že nemá nárok na peněžitou pomoc v mateřství z žádné pojištěné činnosti, a to od počátku šestého týdne před očekávaným dnem porodu,
- g) pojištěnce, který byl uznán invalidním v prvním nebo druhém stupni, pokud u tohoto pojištěnce v den, který bezprostředně následuje po dni, jímž byla ukončena dočasná pracovní neschopnost podle § 59 odst. 2, nastala nebo trvá jiná porucha zdraví, než která byla důvodem uznání dočasné pracovní neschopnosti, anebo nastaly nebo trvají jiné důvody, které by odůvodňovaly uznání dočasné pracovní neschopnosti, a tato porucha nebo tyto důvody neumožňují pojištěnci vykonávat pojištěnou činnost.

§ 58 odst. 1 ZNP:

V průběhu dočasné pracovní neschopnosti ošetřující lékař posuzuje, zda je zdravotní stav pojištěnce stabilizovaný a zda se pracovní schopnost pojištěnce obnovila. Za stabilizovaný se pro účely tohoto zákona považuje takový zdravotní stav, který se ustálil na určité úrovni zdraví a pracovní schopnosti, která umožňuje pojištěnci vykonávat dosavadní nebo jinou pojištěnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu, a který další léčení již podstatně nemůže ovlivnit; udržení stabilizace zdravotního stavu může být přitom podmíněno zavedením určité léčby nebo pracovních omezení.

§ 59 odst. 1 ZNP:

Ošetřující lékař rozhodne o ukončení dočasné pracovní neschopnosti

- a) pojištěnce, jestliže vyšetřením zjistí, že mu jeho zdravotní stav umožňuje vykonávat dosavadní pojištěnou činnost, a to dnem, kdy tuto skutečnost zjistil, nebo nejpozději třetím kalendářním dnem následujícím po dni tohoto vyšetření; pokud ošetřující lékař ukončí dočasnou pracovní neschopnost pozdějším než třetím kalendářním dnem následujícím po tomto vyšetření, má se za to, že dočasná pracovní neschopnost skončila tímto třetím kalendářním dnem,

- b) pojištěnce, jestliže uplynulo alespoň 180 dnů trvání dočasné pracovní neschopnosti a vyšetřením zjistí, že zdravotní stav je stabilizovaný a je předpoklad, že pojištěnec již nebude moci vykonávat dosavadní pojištěnou činnost, a to 30. kalendářním dnem následujícím po dni tohoto vyšetření; to neplatí, jde-li o dočasnou pracovní neschopnost vojáka z povolání, vojáka v záloze ve výkonu vojenské činné služby nebo příslušníka bezpečnostního sboru,
- c) pojištěnce při ukončení poskytování lůžkové nebo komplexní lázeňské léčebně rehabilitační péče, je-li splněna podmínka uvedená v písmenu a),
- d) pojištěnce, který byl přijat do zdravotnického zařízení jako průvodce nezletilého dítěte přijatého k poskytnutí lůžkové péče, při propuštění tohoto dítěte z lůžkové péče nebo při ukončení pobytu tohoto pojištěnce v zařízení, do jehož lůžkové péče bylo toto dítě přijato,
- e) pojištěnce, který po opravě nebo opatření nové ortopedické nebo kompenzační pomůcky může vykonávat dosavadní pojištěnou činnost, popřípadě, vznikla-li dočasná pracovní neschopnost v ochranné lhůtě nebo trvá-li dočasná pracovní neschopnost po skončení dosavadní pojištěné činnosti, plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání, a to i když pojištěnec není uchazečem o zaměstnání,
- f) pojištěnky, která má nárok na peněžitou pomoc v mateřství z jakékoliv pojištěné činnosti, k počátku šestého týdne před očekávaným dnem porodu, pokud pojištěnka nezačala pobírat peněžitou pomoc v mateřství dříve,
- g) pojištěnce, kterému závažné dlouhodobé onemocnění znemožňovalo pečovat o dítě, jestliže vyšetřením zjistí, že mu jeho zdravotní stav opět umožňuje pečovat o dítě,
- h) pojištěnky, která byla v dočasné pracovní neschopnosti v souvislosti s těhotenstvím a porodem podle § 57 odst. 1 písm. f), uplynutím šestého týdne po porodu, pokud není nadále dočasně práce neschopna z jiných důvodů,
- i) pojištěnce, jestliže vyšetřením zjistí, že mu jeho zdravotní stav umožňuje plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání, vznikla-li dočasná pracovní neschopnost v ochranné lhůtě nebo trvá-li dočasná pracovní neschopnost po skončení dosavadní pojištěné činnosti, a to i když pojištěnec není uchazečem o zaměstnání,
- j) pojištěnce, který se nedostaví k lékařskému ošetření nebo kontrole zdravotního stavu v den, který je vyznačen na rozhodnutí podle § 58 odst. 2, aniž by pojištěnec prokázal existenci vážných důvodů, pro které se k tomuto ošetření nebo kontrole nemohl dostavit, a to tímto dnem,
- k) pojištěnce, který je poživitelem starobního důchodu a jehož pojištěná činnost skončila přede dnem, od něhož v době dočasné pracovní neschopnosti vznikl nárok na výplatu starobního důchodu, a to nejpozději dnem, kterým podle písemného oznámení orgánu nemocenského pojištění zanikl nárok na nemocenské, pokud k ukončení dočasné pracovní neschopnosti nedojde dříve podle písmen a) až e) nebo j).

Štítky: **AKTUALITA**

Ministr zdravotnictví

prof. MUDr. Vlastimil Válek, CSC., MBA, EBIR

Zůstaňte s námi v kontaktu

Ministerstvo zdravotnictví

Palackého náměstí 375/4

128 00 Praha 2 – Nové Město

[Úřední hodiny a další informace](#)

Telefonní ústředna: (+420) **224 971 111**

Elektronická podatelna: podatelna@mzd.gov.cz

Ministerstvo zdravotnictví

[Mapa webu \(XML\)](#) | [Prohlášení o přístupnosti](#)